

ARCHEOLOGIE

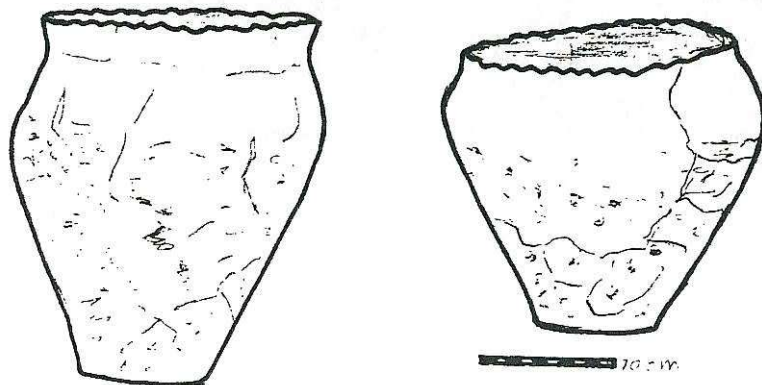
BORNE IN DE IJZERTIJD

Op de bronstijd volgde de ijzertijd, die zo ongeveer rond 700 jaar v Chr. begint en juist hier, in het hart van Twente, tot aan het begin van onze jaartelling doorloopt, zoals ik de vorige keer reeds vertelde.

Buiten het gebruik van het ijzer, dat in onze streek eigenlijk pas 100 tot 150 jaar later wordt toegepast, is dit ook de tijd van de urnenvelden. Het aardewerk is "besmeten", d.w.z. dat bij het vervaardigen, natte klei werd gesmeten tegen de droge pot waardoor de wand ruw wordt. Ook komen er door vingerafdrukken gevormde kartelranden voor. Dit is het Harpstedt type wat hier veel gevonden wordt. Daarnaast vinden we gladwandige potten en potjes met scherpe knikken. Het Eengetouw, een ploeg die uit een pen bestaat is in deze tijd in gebruik.

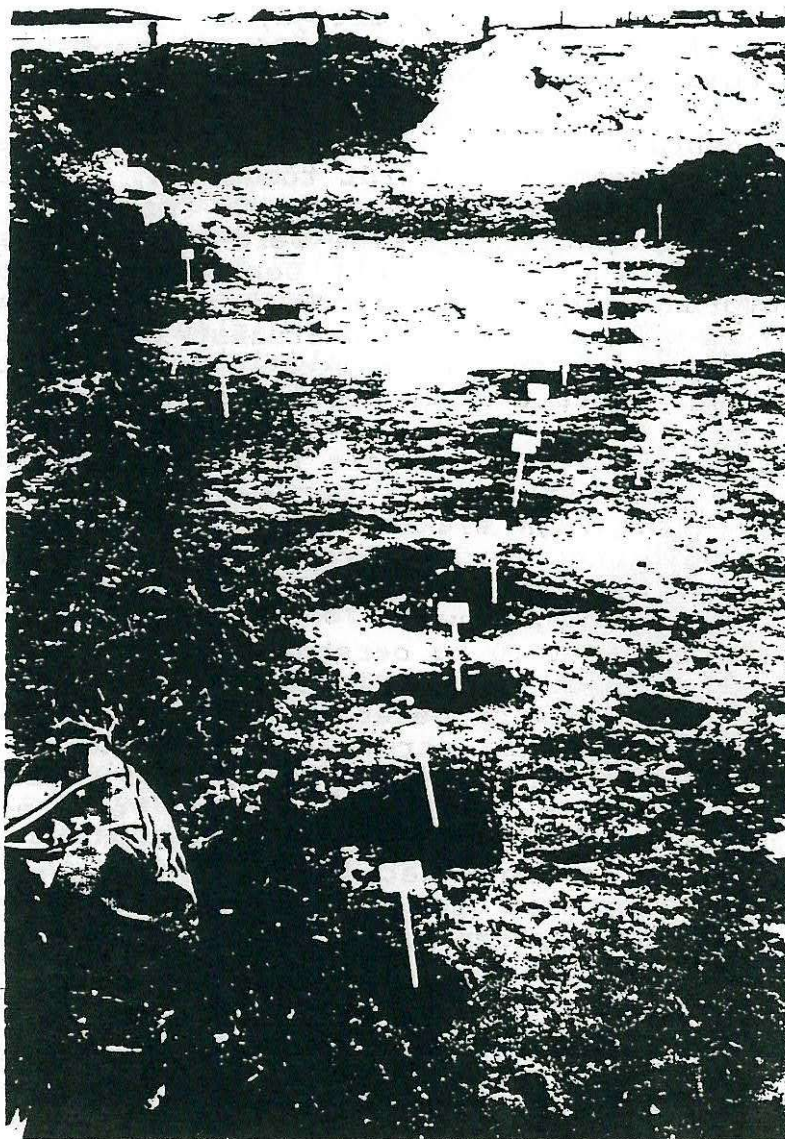
Werd in het begin ijzer, evenals brons, ingevoerd, later werd het ijzer in onze streek uit oer gewonnen. Op verschillende plaatsen in Borne zijn slakken gevonden die wijzen op ijzerwinning. De oerstenen werden vergruizeld en in afwisseling met houtskool laag om laag gestapeld in de ijzeroven, die uit twijgen en leem is opgebouwd.

Voor 1 kg ijzer was \pm 10 kg oersteen nodig en 100 kg houtskool waar weer 750 kg hout voor nodig was. De ijzerkoek uit de oven werd door smeden in vorm gezet en in kwaliteit verbeterd. De ijzerwinning is in deze streek tot lang na de middeleeuwen doorgegaan. Veel weten we niet over de mens in de ijzertijd in Borne. Maar omdat we, over heel Borne verspreid, aardewerk scherven hebben gevonden, weten we dat er wel bewoning is geweest. Zo zijn er nogal wat ijzertijd scherven gevonden bij het aanleggen van het industrieterrein De Molenkamp, maar duidelijke bewoningssporen zijn daar niet gevonden.

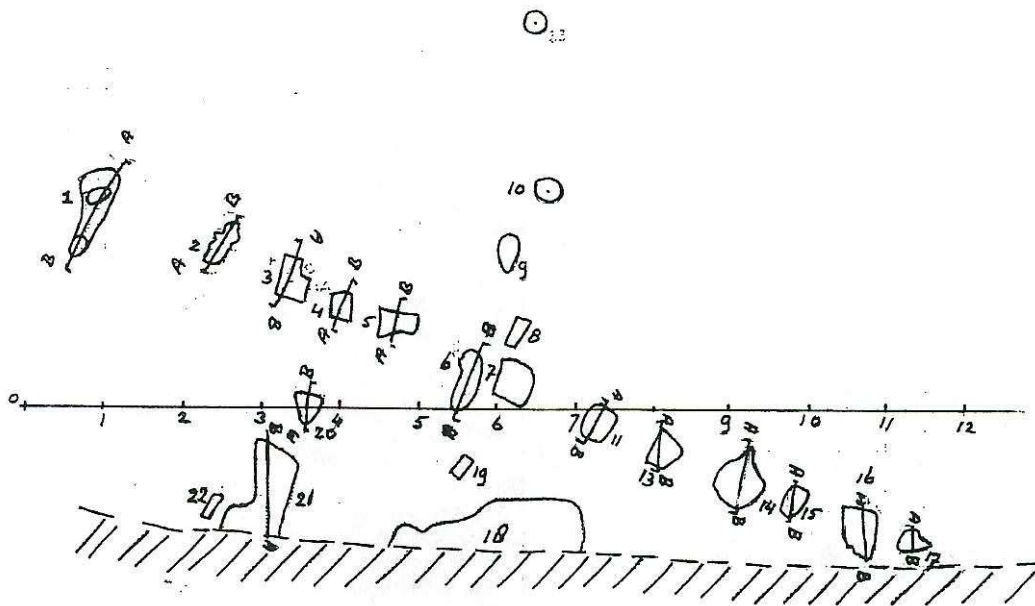

Het Harpstedttype.

Ook in de bebouwde kom zijn er scherven gevonden die ijzertijdbewoning doen vermoeden. Verder zijn er ook ijzertijdscherven gevonden in het midden van de Zenderse Esch. De tot nu toe belangrijkste ijzertijd vondst in Borne is gedaan in de Stroom Esch bij de Kruizelbrink aan de Weerselosestraat waar nu witte huizen staan. Bij het grondwerk voor de bouw van deze huizen werden in de bouwput paalsporen gevonden die wijzen op bewoning. De gevonden rij paalsporen, die op de tekening en de foto is te zien, zijn vermoedelijk afkomstig van de wand van

*Weerselosestraat - Kruizelbrink.
Het spoor op de voorgrond is
nummer 17 van de tekening.*

Weerselosestraat - Kruizelbrink. Ligging paalsporen met kaartcoördinaat 481-240/248-800.

een huis. Omdat de paalsporen op de rand van de bouwput lagen en onder de grond van de Weerselosestraat verdwenen kon niet gezocht worden naar de vermoedelijke andere wanden van het gebouw. Ik denk dat de twee afbeeldingen een goed beeld geven van wat archeologen zoeken en vinden in "verkleuringen in de grond". Er zijn scherven gevonden van grote en kleine potten, zowel ruw als glad van oppervlak. deze vondsten geven aan dat er een ijzertijd nederzetting is geweest. Ook de put in het Bornse gemeentehuis komt uit de Stroom Esch.

J. van Nuenen, lid A.W.N. afd. Twente.

A'j t komt te wetn, dan zie'j versletn.